SVOBODA

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 107. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 7, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 7-го ЧЕРВНЯ 1990 Ч. 107. РІК XCVII

ДО ДРУЗІВ „ДУДАРИКА"

Ні просити, ні повчати, ні проголошувти, ні пропагувати ідуть у далекі світи наймолодші мистці України. Тільки переконання у тому, що світ пізнає милість спокою лиш у відданості найвищим людським ідеалам, у згоді між народами, націями, державами дозволяє нам переступити поріг гостинного дому, куди привела нас сила родинних почуттів українців. Ми серцем вклоняємось людям двох великих держав — Америки і Канади. Не блиск коштовностей, а лиш тепло Ваших сердець покликало нас у дорогу, щоб торкнутись Ваших душ і збагатитися духом — і Вам, і нам.

Коли у 1919 році Український національний хор під орудою маестра О.Кошиця вирушав у своє тріюмфальне турне до Европи, а згодом — до Америки, над Україною, як і сьогодні, засяяли ясні прапори надії і свободи. Коли ж сьогодні стежки Кошицеві ведуть „Дударик" у край, що прийняв його і зігрів, ми взяли в дорогу його видатну Літургію, мелодії його великих співвітчизників — Березовського, Бортнянського, Лисенка, Леонтовича, Стеценка, а над нами сяють ті ж самі ясні прапори.

Свіжі вітри оновлення наповнюють вітрила тих, хто вірить і надіється. Несе він у світи і пісні українських хлопчаків, котрі з любов'ю до Вас промовляють:

„Мир Вашому Дому!"

Микола Кацал, дириґент

Делеґація УПТ була на розмовах у Митрополита

Філядельфія (УПТ). — У суботу, 19-го травня 1990 року, делеґація Крайової Управи Українського Патріярхального Товариства, ЗСА у складі Рома М. Гайда, голова, Леонід Рудницький, заступник і Володимир Пушкар, член Управи, була прийнята на авдієнції Владикою Стефаном Суликом, Митрополитом УКЦ у ЗСА Авдієнція відбулася у митрополичій палаті і тривала півтори години. Безпосередньою причиною зустрічі Крайової Управи з Митрополитом Суликом були справи найновіших подій в Україні, справи т.зв. Чотиросторонньої комісії, справу леґалізації Української Католицької Церкви в Україні.

Владика Сулик зразу детально поінформував делеґацію про працю. Чотиристоронньої комісії, членом якої він був, та висловив спостереження про сучасний стан відродження УКЦ в Україні.

Під час авдієнції представники УПТ мали змогу обмінятися думками з Владикою про низку справ і проблем пов'язаних із сучасним станом УКЦ в Україні, а зокрема такими як публічна опінія про працю згаданої Чотиристоронньої комісії; наступ РПЦ в Україні й поза її межами проти УКЦ, а особливо проти її легалізації; участь Апостольської Столиці у процесі легалізації УКЦ в Україні. Відмічено теж, що помимо статтей Владики Сулика про діяльність згаданої комісій та матеріялів про життя українців католиків на території СССР, вірні УКЦ у ЗСА не є достатньо, а то й мильно, поінформовані про події УКЦ в Україні.

Представники УПТ висловили Владиці Суликові своє стурбовання перешкодами, що їх РПЦ, у співпраці з деякими колами совєтського уряду, ставить на шляху легалізації УКЦ і заявили готовість УПТ допомогти і присвятити всеціло свої сили змаганням за кращу долю УКЦ в Україні. Найважливіша точка зустрічі відносилася до повної підтримки 14 точок заяви Архиєпископа Стернюка і Владик України. Авдієнцію закінчено спільною молитвою.

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ

Голмдел, Н.Дж. — Тут в суботу, 9-го червня, відбудеться український фестиваль. В програмі фестивалю, який пічнеться о год. 9 -ій ранку, спортові змагання, а по полудні о год. 3:30 — концерт. Вечором, о год. 9:30 в Рамада готелі, Іст Гановер, відбудеться танцювальний вечір.

Для Москви Владика Мстислав — „персона нон ґрата"

Джерзі Сиτі, Н. Дж. — Митрополит УАПЦ Владика Мстислав повідомив президента Міхаїла Ґорбачова листом з датою 1-го червняк, що саме коли він слухав по телевізії його промову на бенкеті в його честь у Вашінґтоні, Владика отримав з Москви повідомлення, що міністерство закордонних справ СССР відмовило йому візи на церковні урочистості у Києві з нагоди Свята П'ятидесятниці та Єпископського Синоду Української Автокефальної Православної Церкви, пастирем якої Митрополит вже є 48 років.

Уважаючи, що він либонь є „персона нон ґрата", Владика описує Ґорбачову терпіння, які зазнала ціла його родина від совєтської влади ще в 1937 році і стверджує, що відмова йому візи на 93-му році життя в добу перебудови є для нього великим і незрозумілим ударом.

Владика інформує М. Ґорбачова також, що з ним мали їхати архиєпископ Чикаґо Константин та Архимандрит Андрій, які до часу писання того листа також візи не дістали.

До Президії Собору УАПЦ в Києві Владика Мстислав вислав окремого листа з побажаннями успіхів.

Патріярх М. Любачівський прибуде до Клівленду

Клівленд (С. Кікта). — Патріярх і Кардинал Мирослав Іван Любачівський приїздить у п'ятницю, 15-го червня, з Риму до Клівленду, щоб наступного дня, в суботу вранці, 16-го червня, відправити Архиєрейську Літургію для 1,500 учасників конвенції Міжнародного товариства за покликання, а вполудне очолити ювілейні святкування першої парафії у Клівленді свв. Петра і Павла.

Чергового дня, в неділю, Патріярх буде гостем катедральної парафії св. Йосафата в Пармі, яка після Богослуження прийматиме гостя полуденком в астродомі. Опісля Патріярх повернеться до Риму, щоб взяти участь в надзвичайній нараді повного Єпископату УКЦ з діяспори і з України скликаній на доручення Папи Секретаріятом на 25-го і 26-го червня.

Патріярші Богослуження співслужитиме Владика Роберт Москаль з епархії св. Йосафата з духовенством при співі хору під дириґентурою Євгена Садовського.

80-літня парафія свв. Петра і Павла угостить Главу УКЦ спільною трапезою в суботу о год. 2-ій по полудні.

Українське Поділля пробудилося

Вінниця. — Тут у центрі міста 11-го травня від години 6-ої до 9:30 вечора відбувся несанкціонований багатолюдний мітинґ з участю 10,000 людей. Мітинг проходив під гаслом „За демократичні Ради" і був присвячений першій сесії Верховної Ради України, яка розпочала свою працю 15-го травня.

Зібравшись на площі Леніна напроти Міськвиконкому, люди вимагали скасування результатів виборів до місцевих рад, оскільки майже у всіх виборчих дільницях були зафіксовані порушення закону про вибори.

Організували мітинґ активісти Руху, УРП та СНУМ. Головуючим був член УРП і заступник голови міської організації Руху Віктор Івасюнько. Виступили: голова обласної філії УРП Василь Підпригорщук, голова міського Руху Володимир Кутузов, голова Подільського крайового Руху письменник Володимир Мулява, член Координаційної Ради міського Руху Володимир Нінов та багато інших промовців, разом 29 осіб.

В. Підпригорщук ознайомив присутніх із статутом та програмою Української Республіканської Партії, колишньої УГС. Активіст „Меморіялу" письменник В. Мулява закликав до створення у Вінниці та області страйкових комітетів. Мітинґ пройшов під блакитно жовтими та червоно-чорними прапорами. Учасники тримали гасла і транспаранти з написами: „Борітеся

Закінчення стор. 3

М. ҐОРБАЧОВ ЗАКЛИКАВ ДО МИРУ І ТОРГІВЛІ

Сан Франсіско. — Президент СССР Міхаїл Ґорбачов, закінчуючи свої відвідини у ЗСА, запропонував драстичні зміни у системі добору союзників і закликав до миру в світі. Промовляючи до студентів Стенфордського університету, М. Ґорбачов сказав, що „альянси в минулому формувались селективно, навіть на дискримінаційній базі", подаючи за приклад Північно - Атлантійський Оборонний Союз і Варшавський Пакт, що витворилися у наслідок „холодної війни". Совєтський президент кілька разів підкреслював, що ці вищезгадані організації в основному мали на меті плекати взаємоворожість поміж країнами. Розвиваючи свою думку, М. Ґорбачов сказав, що в майбутньому всякі союзи замість посилювати свої оборонні спроможності повинні зосереджуватись на плеканні міжнародної співзвучности для „охорони оточення, поборювання голоду, хворіб, наркоманства та неуцтва". Ґорбачов мабуть ще раз хотів підкреслити, що він категорично відкидає пропозицію західніх союзників, щоб об'єднана Німеччина стала членом НАТО. Маючи за слухачів понад 1,700 молодих студентів, учителів та адміністраторів цього відомого американського університету, М. Ґорбачов у добрий та плідний городець кидав свої зерна про те, щоб закинути „холодну війну" та не сперечатися хто в ній був переможцем.

М. Ґорбачов також зустрічався з комерсантами західнього побережжя ЗСА і заохочував їх до інвестицій в СССР, а на запити про забезпечення таких інвестицій, відповідав, що на його думку ризико є добрим для комерсії та політики.

Зустріч Ґорбачових з колишнім президентом Роналдом Реґеном і його дружиною Ненсі відбулася приязно. Хоча тут і там на шляху Ґорбачових були демонстранти, зокрема з прибалтійських народів, вірменів та інших; в загальному каліфорнійці в своєму захопленні Раїсою та Міхаїлом Ґорбачовими жодних демонстрантів не допустили близько, натомість з великим ентузіязмом проводжали совєтського лідера та його антураж.

ФК „Карпати" змагатимуться проти українських дружин в ЗСА

Філядельфія (М. Б-й). — Як уже інформовано, перша дружина ФК „Карпати" зі Львова змагатиметься в червні цього року з українсько-американськими футбольними дружинами у Філядельфії, Клівленді, Дітройті і Чикаґо.

Футбольний Клюб „Карпати" приїжджає в такому складі: воротарі — Лайзан Раймонд і Паламарчук Валерій; оборонці — Юрчишин Степан, Чікало Андрій, Деркач Роман, Гій Юрій, Гула Олег і Сич Микола; помічники - Мущинка Анатолій, Рафальчук Віктор, Чиживський Олександр, Шаран Володимир, Леськів Василь і Савка Михайло; напасники — Забранський Руслан, Голуб Юрій, Лендел Вячеслав і Лаба Роман; тренери — Буглаков Володимир і Поточняк Ростислав; керівник дружинж — Вайда Габор; директор СКК — Кордіяк Юліян; лікар — Пшик Олег і президент клюбу — Мікльош Карло.

Футболісти ФК „Карпати" приїжджають до ЗСА на двотижневе турне, починаючи від четверга 14-го червня.

ПОЧАЛИСЯ ЗАВОРУШЕННЯ В КИРГИЗІЇ

Москва. — У понеділок, 4-го червня, у місті Ош, де є найбільший у Середній Азії шовкоткацький комбінат, сталися кровопролитні сутички між узбеками і киргизами. За останніми даними, загинуло 11 осіб, а понад 200 були поранені, переважно з вогнепальної зброї. 111 поранених перебувають у шпиталях. Серед вбитих — прапорщик військ міністерства внутрішніх справ і курсант міліцейського училища. Серед поранених є 21 міліціонер.

Місто Ош розташоване на півдні Киргизії. Як подає совєтське пресове агентство ТАСС, „група киргизів вирішила самовільно захопити і використати для житла частину сільських угідь приміського господарства области, де становище з житлом досить тяжке. Група узбеків також вимагала, щоб їм виділили землю". Узбеки становлять 30 відсотків місцевого населення.

В Середній Азії — хронічний брак житла. Раніше там уже спалахували кровопролитні сутички, викликані чутками про те, що підготовляється розселення втікачів з інших районів країни, яким нібито обіцяли виділити помешкання без черги. У понеділок увечорі, як повідомляє ТАСС, на колгоспному полі зібрався десятитисячний натовп узбеків, проти яких виступили півтори тисячі киргизів.

Втихомирити натовп намагалися представник Ради міністрів Киргизії Апас Джумагулов, секретар Комуністичної партії Киргизії Медеткам Шерамкулов та інші представники влади, однак о шостій годині вечора на поле прибула ще одна велика група киргизів. Становище настільки загострилося, що були викликані 900 військовослужбовців міністерства внутрішніх справ і місцевих міліціонерів, які почали стріляти в повітря.

Замість того, щоб розійтися, натовп збунтувався і почав погром в Оші: було вчинено кілька підпалів і атаковано будинок управління міліції. Як повідомляє ТАСС, „на території міста і в поблизьких районах запроваджено надзвичайний стан. В Оші оголошено комендантський час від 10 години вечора до 6-ої ранку.

Військовим комендантом призначений міністер внутрішніх справ Киргизії генерал-майор Віктор Гончаров. У вівторок зранку в Оші продовжувалися сутички, в яких взяли участь від 200 до 600 осіб. За останніми даними, в понеділок увечорі в місті підпалено сім будинків і вісім авт. Заарештовано понад 50 осіб.

Президент Литви має надію на зміну становища Кремля

Москва. — Не зважаючи на те, що Прибалтика відкрито розчарована підсумками вашінґтонської зустрічі на вершинах, президент Литви Вітавтас Ляндсберґіс висловив надію, що вернувшись з поїздки у З'єднані Стейти, совєтський президент змінить своє становище щодо курсу прибалтійських республік на відокремлення і виходу з СССР.

Після повернення М. Ґорбачова із ЗСА Ляндсберґіс плянує знову сісти з ним за стіл переговорів. „Найбільш неприємним було б, якщо б після вашінґтонської зустрічі у Ґорбачова склалося враження, що йому 'все дозволено' у відносинах з прибалтійськими республіками", — заявив Ляндсберґіс в інтерв'ю.

Литовський президент ще раз висловив стурбованість з приводу того, що ні ЗСА, ні інші західні країни не прийняли ніяких реальних дій, щоб змусити Ґорбачова відмовитися від тиску на Литву.

Верховна Рада СССР визнала незаконною і антиконституційною Декларацію незалежности Литви, яку парлямент республіки проголосив 11-го березня. Ґорбачов відмовився від будьяких переговорів з литовським керівництвом, поки парлямент республіки не анулює Декларацію і не заявить про свою згоду йти „конституційним" шляхом відокремлення і виходу зі складу СССР.

Як розповіла прем'єр-міністер республіки Казиміра Прунскієне, яка незадовго до зустрічі на вершинах розмовляла з Бушем і Ґорбачовим, вона більше надіється на підтримку курсу республіки на незалежність з боку новообраного президента Росії Бориса Єльцина, ніж на зміну позицій Ґорбачова після його зустрічі з президентом ЗСА Джорджем Бушем.

Тепер у Литві перебуває делегація з Російської федерації, яка проводить у Вільнюсі двосторонні переговори з литовцями і обговорює можливості укладення „сепаратних" угод між двома республіками.

Що ж до З'єднаних Стейтів, то до того, як нові торговельні угоди вступлять в силу, вони повинні будуть дістати схвалення більшости у Конґресі. Судячи з усього, дістати підтримку законодавців президентові Бушеві буде нелегко. Конґресмени не дозволять, щоб Совєтському Союзові був наданий статус упривілейованої країни в торгівлі до того, як Москва припинить чинити тиск на Литву.

ХОР „ДУДАРИК" ПОЧАВ ТУРНЕ

„Дударик" співає в С. Бавнд Бруку

(фото: ред. О. Кузьмович і ред. Р. Гадзевич)

Джерзі Сиτі, Н.Дж. (О. К.). — В середу, 30-го травня, на летовище ім. Кеннеді в Ню Йорку прилетіла довгоочікувана капеля хлопців-співаків зі Львова „Дударик" під керівництвом дириґента і основника хору Миколи Кацала. Понад 70 осіб хористів та їхніх опікунів вітали на летовищі представники українського громадянства, зокрема делеґація молодечих організацій СУМА і Пласту та голова Об'єднаного Комітету Українсько - Американських Організацій Метрополітального Ню Йорку ред. Ігор Длябога, який виголосив до приїжджих сердечне слово привітання.

З летовища молоденькі хористи переїхали автобусами до Нюарку, де їх розділено на нічліги до приватних домів. Вже раннім ранком наступного дня хор „Дударик" взяв участь в Молебні до Матері Божої в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, де на закінчення зворушливо відспівав декілька релігійних пісень. Опісля хористи оглядали Ню Йорк,а в п'ятницю переїхали автобусами до Ню Йорку, де в приміщенні Українського Народного Дому перевели більшість дня, накручуючи на стрічку свої пісні, тому що приготована стрічка не доїхала до ЗСА. Під вечір „Дударики" оглянули Український Музей, церкву св. Юра, а відтак гостила їх вечерею дирекція Українського Народного Дому при фінансовій допомозі Товариства „Самопоміч", кредитівки „Самопоміч" і Української Православної Кредитівки.

Несподіваним збігом обставин, саме в п'ятницю запізнені на три дні прилетіли до Ню Йорку укрінські оперові співаки з Києва: Дмитро Гнатюк, Степан Фіцич, Оксана Яценко і Світлана Кисла і при цій родинній імпрезі в УНДомі, як сказав, вітаючи гостей, Роман Данилюк, „зустрівся Київ зі Львовом". Ця зустріч тільки піднесла символізм сьогоднішніх днів, що приносять щораз нові несподівані для нас зустрічі з живою Україною.

Молоді гості почувалися на вечері надзвичайно свобідно і ми подивляли їхню молодечу безжурність та охоту співати без найменшої конечности чи навіть прохань присутніх старших громадян Ню Йорку, що прийшли привітати „наших дітей". Зібравшись після перекуски біля фортепіяну та при акомпаньяменті ґітари полилися одна за другою пісні, яких ми вже довгими роками не чули, а які так близько пригадали пластові табори в Карпатах і незабутні ватри.

Але таки найбільше зворушливим було для нас,слухачів, таке сильне і таке величаве „Ще не вмерла", яке заспівали усі хористи разом, під керівництвом свого дириґента, у відповідь на привітальні слова до хлопців голови Головної Пластової Булави д-р Орес

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

ІЗРАЇЛЬ ЗНОВУ ПІДКРЕСЛИВ публічно свої попередні твердження, що зовсім не плянує поселювати жидівських еміґрантів із Совєтського Союзу на окупованих Ізраїлем землях західнього берега ріки Йордан і в смузі Ґази. Цю офіційну заяву подав Аві Пазнер, старший дорадник прем'єр-міністра Їцака Шаміра у відповідь на видимі погрози совєтського президента Міхаїла Ґорбачова, що припинить виїзд жидів із СССР, якщо їх будуть там поселювати. Він також підкреслив при цьому і те, що Ізраїль не посилає, не заохочує та не дає принуки совєтським жидам, щоби поселювалися на цих територіях одначе додав, що приїжджі до Ізраїля „мають повну свободу вибору, де хочуть жити та поселюватися і фактом є також те, що дуже мала кількість з них хоче там поселюватися".

ПРОВІДНИКИ ОБИДВОХ НІМЕЧЧИН заявили, що зустріч на вершинах у Вашінґтоні значно поліпшила умови їхнього об'єднання та при тому схвалили готовість ЗСА поширити свої торговельні стосунки з СССР. Канцлер Гельмут Коль сказав, що ця зустріч совєтського президента Міхаїла Ґорбачова з президентом ЗСА Джорджем Бушем „значно поліпшила міжнародні умови для процесу об'єднання обидвох Німеччин". А його міністер закордонних справ Ганс-Дітріх Ґешнер і прем'єр-міністер Східньої Німеччини Льотар де Майзір підтвердили, що ця зустріч облегшить процес об'єднання та договори в справі роззброєння.

ПЕРЕБУВАЮЧИ В КАЛІФОРНІЇ, Міхаїл Ґорбачов зустрівся з президентом Південної Кореї Рог Тай Ву, який опісля заявив кореспондентам засобів масової інформації, що в майбутньому ці дві країни встановлять дипломатичні стосунки. М. Ґорбачов натомість тим же кореспондентам сказав, що покращувати відносини з країнами в цій частині світу є дуже важливим, але про дипломатичні зв'язки нічого не згадував. Одначе аналітики твердять, що ця зустріч була дуже важливою для обидвох країн, зокрема для президента Південної Кореї, якого престиж був дещо захитаний студентськими демонстраціями.

НЕЛСОН МАНДЕЛА У ПОНЕДІЛОК, 4-го червня, почав широко заплянову поїздку, що включатиме ЗСА та десяток інших країн впродовж наступних шістьох тижнів. Ця його закордонна поїздка буде одною з найдовших, що її відбув будь-який політичний провідник Південної Африки та включатиме зустрічі з президентом Джорджем Бушем, прем'єр-міністром Англії Маргарет Тачер, французьким президентом Франсуа Міттераном і Папою Іваном Павлом II. Н. Мандела заявив перед своїм від'їздом, що він буде просити цих світових провідників, щоби надалі залишили різного рода економічні санкції проти Південної Африки аж до цілковитого скасування апартеїду. Перед своїм від'їздом на летовищі у Йоганнесбурґу, столиці Південної Африки, Н. Мандела сказав, що „ціллю його поїздки є поінформувати Европу, ЗСА та Африку про теперішню політичну ситуацію в країні та наші сподівання на поліпшення".

В АМЕРИЦІ

У ВАШІНҐТОНІ ПОЧАВСЯ СУД над посадником Меріоном Беррі. Федеральна прокуратура звинувачує його в 14-ти звинуваченнях, пов'язаних з наркотиками: 11 з них відносяться до порушення правопорядку, а три — до злочинів. Минулого тижня між прокуратурою та адвокатами М. Беррі велися переговори, щоб не затягувати судового процесу. Адвокати запропонували, що М. Беррі визнає себе винним в деяких звинуваченнях, а решту звинувачень прокурори з нього знімуть. Якщо вони досягнуть згоди та М. Беррі визнає себе винним лише у правопорушенні, він матиме можливість знову кандидувати на посадника Вашінґтону. Особи, які були звинувачені у злочинах не мають права кандидувати на виборчі посади. Навряд чи прокурори згодяться на те, щоб М. Беррі мав можливість залишитися посадником столиці.

ЗА ПЕРШІ ЧОТИРИ МІСЯЦІ цього року кількість арештів в Ню Йорку зменшилась на 8.8 відсотків порівняно з тим самим періодом в минулому році. Якщо в минулому році за період від січня до квітня поліція арештувала 110,800 злочинців, то цього року — всього101, 000. Згідно з розпорядженням нового комісара поліції Лі Бравна, велика частина поліціянтів, які служили в підрозділі боротьби з наркотиками, були переведені на вуличні патрулі. Замісник посадника міста Милтон Моллен вважає, що збільшення кількости поліції на вулицях позитивно повплинало на кількість злочинів та арештів. Однак песимісти стверджують, що вуличні патрулі просто не звертають уваги на торгівців наркотиками, які займаються своїм бизнесом цілком відкрито.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money-order payable to: Svoboda

Postmaster: Send address changes to:

Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Після конференції на вершинах

Офіційні речники обох сторін — Джорджа Буша й Михаїла Ґорбачова — характеризували вислід конференції на вершинах напереломі травня-червня ц.р., як величавий успіх. Покликувалися на примирливу згідливу атмосферу нарад, на всі привіти і промови та факт підписання цілої низки договорів. З однаковим правом і однаковою правдою можна характеризувати цю конференцію відомими народними приказками: ,,З великої хмари малий дощ" і ,,Гора породила мишу". На цьому місці згадано у передконференційних міркуваннях, що задля самого ,,збереження обличчя" президентам обох сучасних суперпотуг треба буде говорити про співпрацю і підписати якісь документи. Таке й сталося. Зовнішня декорація, почавши від червоного дивану, на який ступили Михаїл Ґорбачов і його дружина Раїса вийшовши з літака, — та закінчуючи великою парадою у великій ,,Східній залі" Білого Дому з промовами Буша й Ґорбачова, і підписанням оцієї низки договорів, і пресовою конференцією у неділю 3-го червня ц.р., уся та декорація була згори до нюансів передумана й вирежисерована. Це було потрібне на показ, що, мовляв, скінчилася холодна війна і що ,,дух Мальти" (конференції на вершинах з грудня минулого року) переможно триває далі. Це ніколи не шкодить і помогло для заспокоєння найширших верств населення світу, для заспокоєння, що американське й західньоевропейське гасло ,,Мир і добробут" далі зберігає свою силу. Найкращим доказом, що миролюбна маніфестація мала деякий глузд — була негайна велика звишка всіх акцій на нюйоркській і лондонській біржах.

У довгій промові Буша в минулу п'ятницю, поруч із компліментами на адресу Ґорбачова і кількакратним запевнюванням, що живемо в ,,ері співпраці", сказано одверто: ,,Ми не змогли погодитися на все, насправді ми не погоджувалися в усьому. Але ми віримо в одну велику правду, на яку чекав світ, а саме, що холодна війна мусить скінчитися". У цьому реченні була вся суть цієї останньої конференції на вершинах. Буш і Ґорбачов ,,погодилися не погоджуватися". Не погодилися у трьох найважливіших проблемах, які були предметом нарад: 1) у справі частинної редукції довгопростірних атомових ракет рішили тільки, що мають продовжуватися переговори фахівців у Женеві, щоб до кінця цього року підписати договір; 2) справу членства з'єднаної Німеччини в НАТО рішили передати своїм міністрам закордонних справ, щоб вони винайшли якусь сприйнятливу для обох сторін формулу. 3) У справі Литви Буш відмовився признати Совєтському Союзові вже тепер статус найбільш упривілейованої (економічно) держави, поки не будуть поведені конструктивні розмови Москви з Вільнюсом і не буде схвалений ліберальний закон про право совєтських громадян еміґрувати. З підписаних договорів найважливішим мабуть є редукція на 80 відсотків хемічної зброї і згода Америки на продаж мільйонів тонн пшениці і борошна СССР, чого прагнули американські фармери. Чи і чим платитиме Москва за ті достави — невідомо. Для скріплення культурних зв'язків, обміну професорами і студентами, для справи заплати карбованцями за перелет з Москви до ЗСА і мореплавбу — не треба було аж такого шуму на ввесь світ із п'ятиденною конференцією у Вашінґтоні. Все те можна було поладнати у переговорах на куди нижчому рівні. Дочеплено всі ті справи на доказ ,,мирної співпраці". Здається, що це був св.п. проф. Михайло Вєтухів, видатний український еміґрант з Великої України, який винайшов слово ,,показуха". Це відбулася у Вашінґтоні клясична величава ,,показуха".

Поруч із дуже примітивною політичною безграмотною масою пересічних американців, яким усе ще імпонує велика ,,Рашія", про суть якої не мають поняття, американський світ преси й політики стоїть дуже високо. Можна подивляти правильність і фінезію завваги одного телевізійного коментатора, який заявив саркастично: ,,Треба було Ґорбачову летіти з Москви почерез Канаду до Вашінґтону, щоб тут побачити на вулиці людей, які вітають його". В Америці Михаїл і Раїса Ґорбачови куди популярніші, як в Совєтському Союзі. У Білому Домі президент Буш хвалив Ґорбачова за його реформи, на Кремлі гудять його за повну невдачу реформ. Ґорбачов запевняв на пресовій конференції, що коли б тепер прийшов до влади, як прийшов тому шість років, то чинив би те саме. Але при всій зарозумілій самовпевності Ґорбачов напевне здає собі справу з труднощів, з якими матиме діло після повороту до Москви.

Валентина Морáвецька

ПО КОМУ ДЗВОНЯТЬ ДЗВОНИ

Про аварію на Чорнобильській АЕС Москва повідомила лише через три дні, в приглушено заспокійливих тонах. Першотравень святкували в СССР, як звичайно. Проте телевізійним репортажам із столиці України приділяється особлива увага: цілий світ уже знав про ядерну катастрофу під Києвом. Кінооператори підкреслено показували юрми людей на вулицях і площах міста. Гасла, червоні прапори — все як належить на демонстрації. Урочистий голос за кадром сповіщав про великі трудові досягнення УССР у будівництві комунізму. Раз-у-раз камера вихоплювала з натовпу дитячі усміхнені личка. З піснею ,,Хорошо в стране советской жить" школярі бадьоро маршували повз урядову трибуну, з якої їм привітно махав капелюхом також усміхнений Щербицький та інше партійне керівництво.

А ще через кілька днів з київського поїзду, щойно прибулого до Харкова, на перон повільно спускалися маленькі темні постаті — діти, евакуйовані з Чорнобиля.

Весняними барвами виграває ранок, пахощі розквітлого бузку долинали з недалекого парку... Мовчазна пригнічена процесія одразу привернула загальні погляди. Гомінкий перон потонув у тиші. Цілком ймовірно, що серед дітей були й ті, хто брав участь у першотравневому параді. Та вже всі, як один, без посмішок на устах, без квітів у руках, а з сірим клунком за спиною. Майнула безлузда думка: це війна, люди рятуються від ворога!

Шмагонули по серцю оті клунки, як жебрацькі торби. За мирні, хоча й нелегкі роки, ми нарешті відвикли від їхнього вигляду, вилучили з своєї свідомости, бо життя, дійсно, покращало. А тут — знову торба! Неначе саме горе народне з'явилося передімною в образі незнайомого білявого хлопчика з волошковими очима. Він побрив уперед, спотикаючись на рівному — незвичний тягар гнув йому плечі...

Чорнобильську біду хочеться забути, як тяжке сновидіння. Та вже чотири роки йде на Україні неоголошена війна. Рідній матері-вітчизні, як беззахисній дитині, нанесли пекучу рану. З краю в край завіяли спопеляючі радіоактивні вітри. За сотні кілометрів від місця катастрофи не достигають у садках яблука та груші, серед літа падаючи зеленим градом. Хоч на виставці тепер показуй городину — неприродних розмірів досягає. Взимку дзьобають снігурі чорні ягоди калини червоної.

Ядерний букет, що розцвів над Чорнобилем, смертельно отруїв казкове Полісся. За красу й неповторність романтичні поети назвали Полісся смарагдовою короною України. Там величні лісні острови, вишиті сріблястими нитками струмків, наче пливуть під синіми вітрилами неба, а в верховіттях могутніх дерев заплутуються птахи і хмари...

Московські хижаки, що ,,хазяйнують" на споконвічних прадідівських землях, майже розтерзали природу України. Сотні джерел та річок пересохли, загублені найродючіші в Европі українські чорноземи. Вирубані численні діброви, гаї. Втатив свою колишню славу Дніпро-Славутич, смуга степу скоро підступить до Києва. В цих умовах зелений пояс Полісся ще якось рятував Україну від остаточного екологічного забруднення, даючи цілющий кисень таким задимленим містам і селищам. А нині ліси запорошені радіоактивним пилом, і люди по-суті лишилися свого єдиного природного охоронця.

У межах життя однієї людини важко буде завважити ті зміни, що стануться в природі внаслідок Чорнобильського вибуху. Це айсберґ, підводна частина якого значно більша від видимою над водою. Викид колосальний і вчені говорять про мертву зону навколо АЕС на найближчі триста-чотириста років. Десятки літ цезієві плями, розкидані у полях багатьох областей, загрожуватимуть здоров'ю. Вже, мабуть, ніколи не проб'ють Великодні Дзвони стародавніх храмів над Прип'яттю. Під їх куполами прилади зафіксували наявність радіокативного плутонію. Період його напіврозпаду — 42,000 років!

Усі газети СССР обійшла світлина п.з. ,,На Прип'ять прилетіли бузьки". Ідилічна картина ніби заспокоювала: не так все й страшно, як хтось там лякає. Он і птахи повернулися в родові гнізда... А тим часом дослідження біологів стверджують інше. Рівень радіяції, що накопичується в жовтках яєць, майже в дві тисячі разів перевищує цю дозу опромінення, яку отримала сама пташка. В недалекому майбутньому — очевидні генетичні зміни, бо вже на рівні клітин зародку життя поставлене під загрозу.

• • •

Кремлівські можновладці й надалі ведуть з українським народом свої сатанинські загравання. Зразу ж після аварії треба було відселити людей з зони ураження. А вже четверту весну підряд прип'ятські селяни зустріли, маючи за плотом ,,атомного сусіда". Високий радіофон став для них повсякденною реальністю. Правда, деякі села відселили. Проклали дороги, збудували житло, аж потім заміряли рівень радіяції. В кілька разів він був вищий ніж там, звідки відселяли! То й живуть люди в постійному страху, зникла віра в урядові обіцянки. Наодинці залишилися зі своїм горем.

Був створений так званий Чорнобильський рахунок у державному банку СССР. В січні цього року виявилося, що близько 90 мільйонів карбованців загадково зчезли. А це означало, допомога у вигляді медикаментів, одягу, свіжих продуктів в достатній кількості так і не дійшла до потерпілих. Під тиском обуреної громадськости гроші все ж таки розшукали. Їх тихо вкрало Атом-міністерство, з вини якого і сталася Чорнобильська аварія. Це злодійське міністерство, яке в народі вже охрестили ,,пекельним міністерством", весь час применшує справжні маштаби катастрофи й будує на Україні нові АЕС.

Тільки той, хто довгий час жив в СССР і сповна скуштував усі принади ,,комуністичного раю", знає, яка глибока розверзається прірва, коли починаєш шукати у влади правди чи допомоги. Жорстока байдужість до простої людини, котру розцінюють лише як ,,гвинтик" у державному механізмі — (Чорнобиль яскраво доказав) — це жорстоке обличчя самої совєтської системи. І тільки перекинувши піраміду існуючого ладу, наша Україна нарешті перестане кланятися в пояс московським розбійникам-дармоїдам з їхніми непогамовними імперськими амбіціями.

• • •

Цивілізація у геометричній прогресії творить науку. Рано чи пізно нам прийдеться використовувати нові види енергії. Насьогодні атомна — найдешевша, але й найнебезпечніша. І ніяку в світі АЕС покищо не в силах застрахувати від непередбачених збоїв і трагічних випадковостей. Здоров'я ж людей, безперечно, цінніше за цю енергію, що виробляють станції такого типу.

Ланцюгова реакція наслідків Чорнобиля виходить далеко за межі Совєтського Союзу, й матиме гльобальний резонанс у всьому світі. Як свідчать спеціялісти, ядерна смертельна хмара вже десятки разів обійшла навколо Землі й у перші-ліпші двері може постукати жахливим привидом.

Трагедія, подібна Чорнобильській, ще тісніше зближає людство в єдину сім'ю народів, де кожний відповідає один за одного.

І коли сім'я є під знаком біди, а по душі сестри чи брати дзвонять поминальні дзвони, то знаймо ж — вони дзвонять і по наших душах...

,,Честь накладає обов'язки"

(Слово подяки новообраного головного предсідника УНС Уляни Дячук на 32-ій Конвенції УНС у п'ятницю, 1-го червня 1990 року).

У мене тепер, у цю надзвичайно важну хвилину мого життя є дуже різні, позитивні почування, якими хочу з вами всіми поділитися.

По першому голосуванні ми з мужем вечеряли дуже пізно, і коли я довго мовчала, він запитав мене, де я є. Тоді я відповіла йому, що мені є тяжко ще повірити в дійсність результату сьогоднішніх виборів. Але в часі кількох чергових днів був час з новими фактами освоїтися.

Перш усього відчуваю і хочу передати тепер вам цю велику вдячність і щиру подяку, вам усім, шановні союзовці, які своїми голосами виявили мені своє довір'я, вибравши мене на цей важний пост нашої великої, найстаршої, впливової української установи в цілій українській діяспорі. Ця честь накладає на мене дуже великі обов'язки. Запевняю вас, що буду робити всі можливі старання, щоби всі ваші сподівання і ваші надії всеціло сповнилися.

З досвіду років праці у Головній Екзекутиві я є свідома того, що предсідник не тільки дає напрям всій діяльності нашої установи і має нагляд над нею, але предсідник є також громозводом усіх нарікань. На це я є приготована.

Також мені є дуже добре відомі всі проблеми нашого УНСоюзу. Багато з них є не тільки союзовими проблемами, вони існують у цілому українському зорганізованому житті. Відхід старших, заслужених, відданих союзовців є тяжко, а то й неможливо заступити. Але корчення громади і брак доплиау молоді відчувають усі українські Церкви і організації. Тому притягнення молодшого покоління до союзової праці буде моїм першим і одним з головних завдань. Не криюся з тим, що я вповні заохочувала і підтримувала кандидатуру і вибір молодих людей до Головного Уряду і зараз складаю їм, як і всім нововибраним членам Головного Уряду мої щирі ґратуляції.

Упадок у членстві є пекучою проблемою багатьох етнічних, братських установ. Але я є переконана, що ми ще далеко не використали усіх існуючих можливостей, щоб збільшити союзові ряди. Ця надзвичайно пильна і дорога моєму серцю справа, справа збільшування членства буде мати всю мою увагу.

Спеціяльно наш членський спад у Канаді, а великий і не використаний потенціял діяльних, свідомих українців у цій великій країні на північ від нас, потребує негайної дії.

Наш Дім УНСоюзу мусимо якнайскорше заповнити і уживати для цього гнучкости і всіх можливих способів, щоб це осягнути. Чистий дохід з будинку дає можливість підтримувати діяльність багатьох наших наукових, молодечих і культурних установ.

Ця Конвенція, яка якраз закінчується, на мою скромну думку, була переломовою, та не тому, що вибрали перший раз в своїй історії жінку президентом УНСоюзу, але тому, що відбувалася в часі, коли є поважні вигляди на це, що Україна скине комуністично-московське ярмо і як незалежна, соборна держава займе належне їй місце поміж іншими великими народами вільного світу. Для осягнення цієї святої для нас цілі, ми мусимо всі об'єднано і наполегливо працювати. До єдности закликає нас нарід України, якому ворог намагався відібрати його мову, історію, Церкву і культуру, екологія якої потерпіла під час довгих років занедбання і знищення. Тільки об'єднаними силами зможемо досягнути максимум нашої допомоги, якої Україна так негайно потребує і сподіється від нас усіх. Для цієї незрівняно важливої справи я хочу найщиріше і віддано працювати.

Під час цієї Конвенції я відчула ваше доброзичливе ставлення до моєї особи. Прошу вашої майбутньої співпраці, яку ви мені й досі завжди виявляли. Прошу вас не забувати мене у ваших молитвах і просити, щоб Господь надалі дарував мені силу і здоров'я всі ці великі завдання якнайкраще виконати.

Микола Мушинка

НАЙНОВІШІ ВІСТІ З ПРЯШІВЩИНИ

I.

З Пряшівщини надходять різні вісті про те, що засновано Спілку українських письменників Словаччини, що Український національний театр із Пряшева виступав на львівській сцені, що до Пряшева приідуть група ,,Не журись" та Львівський театр ім. Заньковецької, що українці є у Раді Уряду Словацької республіки для національностей, що 400 українських учнів прийнято у словацькі фахові школи, що опубліковано спогади закарпатоукраїнського генерала по-чеськи та й що на честь Дня Перемоги відправлено Службу Божу.

І ось 4-го травня у Пряшеві відбулися установчі збори нової організації — Спілки українських письменників Словаччини.

Як відомо, від 1952 року в Пряшеві, існувала українська секція Спілки словацьких письменників, якою від початку 70-их років керував комітет на чолі з Михайлом Романом. Комітет багатьма вчинками скомпромітував себе і в січні 1990 року загальні збори цей комітет розпустили, а на його місце було обрано комітет дії, на чолі з Василем Дацеєм. Цей комітет був ініціятором заснування письменницької організації на нових принципах і скликання установчих зборів Спілки українських письменників Словаччини.

На зборах прочитано три доповіді. Найцікавішою була доповідь Йосифа Шелепця, в якій він розглянув письменницькі організації русинів-українців Чехо-Словаччини від XIX сторіччя до наших днів, такі як Спілка письменників і журналістів Підкарпаття, пряшівську секцію, що її від 1930 року очолював Денис Зубрицький; Спілка письменників, художників і журналістів Пряшівщини, засновану 1935 роком Миколою Горняком, Видавничий фонд при Товаристві ім. Духновича (30-40 роки), Клюб письменників, артистів і художників при УНТ у Пряшеві (1947), Гурток письменників Пряшівщини (1949) та інші.

Іван Яцканин у своїй доповіді оцінив художню прозу українських письменників Пряшівщини за останніх 20 років, а Юрій Бача — публіцистику і критику за той же період. Останній доповідач вказав на ненормальну атмосферу у пряшівській письменницькій організації під час т.зв. ,,нормалізації", коли твори без найменшої художної вартости видавалися чи не за шедеври літератури лише тому, що їх писали ,,немонклатурні кадри".

Після жвавої дискусії було ухвалено статут Спілки письменників Словаччини, як ,,добровільної і незалежної організації українських письменників, літературознавців і критиків, які живуть на території Словаччини".

У таємних виборах було обрано семичленну Раду Спілки та трьохчленну ревізійну комісію. Старостою Ради обрано Василя Дацея, а його заступником, тобто підстаростою — Івана Яцканина.

У моменті заснування новоутворена Спілка українських письменників Словаччини нараховувала 26 членів. Кожний з них має на своєму рахунку по кілька книжок. Найстаршим членом Спілки є 81-річний Василь Зозуляк, наймолодшою — 39-річна Маруся Няхай. У найближчому часі лави Спілки треба буде поповнити молодою зміною, про яку попереднє керівництво Спілки зовсім не дбало.

Продовження буде.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

,,ВОЛЯ АБО СМЕРТЬ"

Далекосяглі події, що відбуваються на европейському Сході, притягають увагу нашої громади в Америці повністю. Це закономірно. Все таки ще є деякі справи й на американському терені, на які нам слід було б не тільки звертати увагу, але рішуче реаґувати.

Одна з них це завзяте таврування визвольних рухів поневолених Москвою народів словами ,,націоналізм", ,,націоналісти", ,,націоналістичний". Це практика дуже неправильна. Згадані слова мають у західньому світі здебільшого неґативне значіння (шовінізм), зате в Совєтському Союзі за цими словами стоять брами тюрем, концтаборів і ,,психушок". Недаром один з провідників київського Руху сказав у приступі люті, що згадані слова варто було б взагалі викреслити з словника української мови.

Інша справа ще пекучіша. Відколи в американській пресі стали появлятися голоси про можливості розчленування Совєтського Союзу, з того часу й Україна почала притягати до себе увагу авторів і коментаторів. На превеликий жаль, висновок їхніх міркувань зводиться найчастіше до одного: Україна це велика, багата і важлива країна і без неї Совєтському Союзові не обійтися. Дехто формулює

(Закінчення на стор. 4)

Ярослав Падох

РОЗПОВІДЬ ПРО ВІДВІДИНИ ЛЬВОВА Й ВІДРОДЖЕННЯ ЛЬВІВСЬКОГО НТШ

III.

Наші відвідини Львова й участь у тамтешньому першому науковому з'їзді є дальшим кроком спрямованим на втримання співпраці та взаємної льояльности до часу, коли НТШ зможе повністю об'єднатися й маючи централю в традиційному Львові зберегти на Заході сьогіднішнє суверенне НТШ, як амбасадора львівської централі.

Структура й керівні органи НТШ у Львові

У заранні творення НТШ у Львові його засновники взялися методично до праці: виготували статут і ,,Структуру та керівний склад НТШ. Довідник 1990". Як Статут так Довідник позначили 1990 роком, хоч на ділі НТШ відновлено, як було сказано 21-го жовтня попереднього року. Статут складається з 53-ох параграфів розміщених у шести розділах: I. Загальні положення, II. Члени Товариства, III. Структура Товариства, органи керівництва та контролю, IV. Науково-виробнича та господарська діяльність, V. Кошти Товариства і VI. Припинення діяльности Товариства. Мова цих видань ділова, малословна, тираж 2,000.

Довідник подає у шости розділах імена, прізвища та персональні відомості, включно до числа телефону, понад сотні членів президії, Ради Товариства, адміністраційної групи, ревізійної комісії, секцій та іхній комісій, окремі комісії, іменний покажчик й основні скорочення, усе на 26-ти сторінках малого формату. До першої президії Товариства обрано Олега Романова на голову, Юлія Бабея, і Ярослава Ісаєвича на заступників голови, Олега Купчинського на наукового секретаря (ділового секретаря немає) та п'ятьох членів президії й 34-ох членів Ради Товариства, двох членів Адміністративної групи й трьох членів Ревізійної комісії. Поза цим подано особовий склад, секцій та комісій, між якими звертає увагу комісія екологічна, правнича й інші. Особовий склад органів Товариства обіймає під цю пору 103 особи.

Наукову роботу Товариства поділено на шість Секцій: I. Історично-філософську, 2. філологічну, 3. фолкльорно-ентографічну, 4. мистецтвознавчу, 5. фізико-математичну і 6. природознавчу. Варто відмітити, що наш НТШ в діяспорі зберігає давній лад й має чотири секції: історично-філософічну, філологічну, математично-фізичну і хемічно-біологічно-медичну.

У потребі секції створюють окремі комісії для студій поодиноких ділянок знання. Особливо цінною для мене є правнича комісія, головою якої є молодий вчений Павло Ґураль, а секретарем Юрій Демків. Комісія уже підготовила окремий історично-правничий панель на перший українознавчий конгрес, який відбудеться у Києві в часі між 27-го серпня до 2-го вересня цього року, до участи в якому запрошено й мене.

Мистецький і товариський Львів

Присвятивши чимало уваги науковому Львову, належить згадати Львів мистецький, особливо його театри. В центрі міста, на широкій алеї, яка з кожним режимом міняла свою назву, стоїть величавий будинок великого, оперного театру побудованого на зразок віденського. Він ще знаходиться в орбіті давнього режиму, тому й його вистави не мають популярности. Зате на чоло сьогоднішнього театрального світу Львова вийшов драматичний театр ім. Заньковецької, положений неоподалік від оперного театру, в якому ми з дружиною були останій раз на опері ,,Богдан Хмельницький", короткий час після першого зайняття Львова совєтським військом 1939 року.

До театру ім. Заньковецької запросив нас й інших представників НТШ у вільному світі голова НТШ у Львові професор і академік Олег Романів. В театрі йшла виставка присвячена 175-річчю народження Тараса Шевченка. Величава композиція й досконалі актори доповнювали дуже оригінальні й вдалі світляні ефекти. Головними діячами театру є Мирон Кипріян, головний художник та Федір Стригун, головний режисер й водночас актор. Вони після вистави показали нам театр знутра й розповіли про його долю й недолю та давніші й запляновані на новий сезон вистави. Особливо вдалими є згадана вище п'єса п.з. ,,Привітай же мене моя Україно" літературно-театральна композиція; ,,Ой, радуйся земле, український вертеп; ,,Маруся Чурай" історичний роман у віршах; ,,Гайдамаки" й інші. Низку фотографій й програмок і афішів театру мені передали для архіву нашого НТШ, де їх можна оглянути.

Зі споминів, інтересних й зворушливих, з нашого короткого перебування у Львові глибоко залишилися у пам'яті гостини в домі Лариси Крушельницької, голови археологічної комісії Академії Наук й члена Ради НТШ та в великому ресторані на Ринку, де господарем був голова НТШ проф. Романів. Проф. Крушельницька, це доня покійного Івана Крушельницького і внучка проф. Антона Крушельницького, які, як відомо, загинули в тридцятих роках на Україні. З наймолодшим сином Тарасом, теж замордованим, як розпочинав шкільну науку у прадавніх часах у Городенці, де його батько був директором гімназії.

Також зберігаємо вдячну пам'ять гостини в домі панства Романових, голови НТШ і його дружини, під час якої ми в телевізорі слідкували за радісними вістками про наші перемоги у львівських виборах. Це були останні гарні дні нашого перебування у гостинному Львові.

Думки по дорозі зі Львова

Залишена нами, майже перед півсторіччям Україна пройшла велику, історичну лекцію. Вперше від віків (не рахуючи 1918-19 років) вона стала майже соборною. І ось Галичина, яка крізь століття була тісніше пов'язана зі

(Закінчення на стор. 4)

Появилася книжка Р. Борковського про американську демократію

Нюарк, Н.Дж. — Із бібліотеки Прологу і „Сучасности", ч. 187 цього року, вийшла 124-сторінкова книжка Романа Борковського п.з. „Американська демократія" — ідеологічні основи американської політичної системи. Обкладинка — Ірини Ганкевич; редакція — Ніни Ільницької. Документи з англійського переклали Анна Бойчук-Щепко, Вадим Павловський, Ніна Ільницька.

Ця найновіша публікація — це опрацьована Р. Борковським збірка документів, які дають огляд розвитку політичної системи в З'єднаних Стейтах Америки, почінаючи від піданглійського колоніяльного періоду аж посьогодні. До збірки укладач додав статті — „Подвиг Вашінґтона — леґенда і людина" та „Новий і праведний закон Вашінґтона". До цієї збірки ввійшли ще деякі документи чи витяги матеріялів, які вже побачили світ українською мовою у виданнях Українського Народного Союзу.

Цю книжку в ціні 8 дол. можна набути в книгарнях, у Видавництві „Сучасність" чи в його представництві у ЗСА: Sucasnist, Mr. Y. Smyk 744 Broad St. Suite 1116, Newark, N.J. 07102-3892.

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

Програма комп'ютерного навчання у Львові

Оксана Горинь, Оксана Сапеляк, Михайло Горинь, Ольга Горинь, Тамара Городиська обговорюють пляни комп'ютерного навчання.

Дмитро Косс, Дмитро Лапичак, Володимир Гісовський, які очолюють Львівське комп'юторне товариство.

Тамара Городиська, директор заснованого в Каліфорнії інституту ім. Нестора, провела два тижні у Львові в березні та квітні цього року, де виробилась програма навчання на комп'ютерах. Вона повернулася з офіційним запрошенням від Львівського комп'ютерного товариства про організацію комп'ютерних занять у Львові у липні ц.р. В них візьме участь 30 — 50 осіб, вибраних від демократичних організацій у Львові, Києві, Тернополі, Харкові та інших містах. Т. Городиська передала пляни програм навчання на курсах і також пляни інших програм під час зустрічі з представниками обласної організації Руху. Все передане було зустрінуте з великим ентузіязмом.

Т. Городиська зустрічалася з Михайлом Горинем, Богданом Горинем, Вячеславом Чорноволом та Оксаною Сапеляк — головою новоствореного Союзу Українок у Львові. Під час зустрічі обговорювалися можливість реальної допомоги інституту ім. Нестора у перебудові.

На зустрічі було запропоновано Львівським комп'ютерним товариством організувати курси у приміщенні Львівського політехнічного інституту від 20 липня до 20 серпня ц.р. Домовлено також про організацію інших технічних, економічних та культурних обмінів.

„Нами організовано групу українських американців, які добровільно погодились поїхати на Україну для читання курсу лекцій з основ та базових навиків з науки про комп'ютери ІБМ та Макінтош. Ці люди перебуватимуть на Україні на діловій основі і проживатимуть на приватних кватирах українців у Львові. Це тільки початок того, що ми можемо зробити. Ми хочемо допомогти українцям і дати їм знати, що вони не одинокі".

В подарунок від інституту ім. Нестора для Львівського комп'ютерного товариства Т. Городиська привезла комп'ютер Епл Макінтош з принтером і провела кілька днів для ознайомлення членів молодіжної організації, СНУМ, Львівського комп'ютерного товариства, серед яких був Тарас Горинь, син Михайла та Ольги Горинів.

Городиська дізналась, що існує велика потреба на Україні в комп'ютерному обладнанні. Прикладом цього служить те, що Львівський політехнічний інститут має тільки один комп'ютер на 1000 студентів. Городиська провела багато часу в наданні комп'ютерних знань Андрієві Тимчуку, голові відділу комп'ютерної техніки Української Незалежної Видавничо-Інформаційної Спілки, очолюваної Вячеславом Чорноволем.

Львівське комп'ютерне товариство є спонзором навчальних програм, створених на основі Дитячого Фонду. Товариство очолюють три особи: Дмитро Косс — адвокат, народний депутат Львівського облвиконкому, член Руху, Дмитро Лапичак, член Української Гельсінкської Спілки, Володимир Гісовський, директор фірми „Комп'ютекс".

Інститут ім. Нестора — новостворена громадська організація, мета якої допомогти перебудові на Україні, забезпечуючи технічні, економічні та культурні обміни. Йому необхідний певний внесок від окремих осіб та організацій в українській громаді та деінде для придбання 12 персональних комп'ютерів, які ми передамо для Львівського комп'ютерного товариства. Вони будуть використані в комп'ютерному центрі для навчання інших та у наданні певної допомоги у справі перебудови. Під час зустрічі з мером Львова Богданом Котиком, він пообіцяв забезпечити Товариство постійним приміщенням.

Як повідомила Лариса Шевчук-Меттюз, президент інституту ім. Нестора, Інситут має намір допомогти відродженню України. „Ваша фінансова допомога стане часткою цієї допомоги. Нам конче потрібні окремі особи та організації, які б допомогли забезпеченню комп'ютерами: комп'ютер — 1500 долярів, принтер — 500 долярів, клявіятура — 100 долярів, комплект дискет — 25 долярів.

Для ширшої інформації про навчальну комп'ютерну програму чи інші прогами просимо звертатися на адресу: Nestor Institute, 2213 Acton St., Berkeley, Calif. 94702; tel.: (415) 549-1791 (Pacific Daylight Time)

Михайло Цар

Хор „Дударик"...

(Закінчення зі стор. 1)

та Гаврилюка. Відтак їхні дзвінкі голоси перекликалися із могутнім „Многая літа", бас-баритона Д. Гнатюка, яке відспівали з приводу народин тенора С. Фіцича. До зібраних у дружньому колі львів'ян, киян та нюйоркчан промовляв ще коротко І.Длябога і диригент „Дударика" М. Кацал. З жалем прощали ми від'їжджаючих автобусами під проводом організаторки турне Марти Федорів молоденьких хористів, що за цей короткий час зуміли пов'язати нас усіх невидними нитками щирости, тепла і любови до укрінської пісні і її носіїв. „Дударики" від'їхали з Ню Йорку обдаровані щедро книжками та журналами із Пластової Станиці.

В суботу, 2-го червня, у вечірніх годинах хор „Дударик" виступив вперше із концертом та відспівав дев'ять пісень в присутності 500 осіб в Домі Української Культури при УАПЦ в Савт Бавнд Бруку, де саме відбувалася річна конвенція Централі Українських Кооператив Америки. Молодих співаків нагородили бурхливими оплесками, а голова ЦУКА вручив кожному із хористів чек на 100 дол., як дарунок від українського кооперативного руху. Концерт звеличав своєю присутністю Митрополит УАПЦ Владика Мстислав.

В неділю, 3-го червня, капеля „Дударик" відвідала Філядельфію та взяла участь в Архиєрейській Службі Божій в катедрі Непорочного Зачаття, яку відслужив Митрополит УКЦ Стефан Сулик.

Понеділок молоді хористи провели на гостині у відомого українського підприємця Івана Гинянського і його дружини Діяни, які дарували усім членам капелі спортові одяги враз із кросівками (снікерсами).

У вівторок, 5-го червня, капеля „Дударик" розпочала своє офіційне турне першим великим концертом у Дітройті, звідки вони поїдуть до недалекого Торонто, де в неділю 10-го червня дадуть два концерти.

Диригент Микола Кацал і молоденький хорист дякують за оплески.

М. Кацал з частиною своєї екіпи в УНДомі в Ню Йорку.

Українське...

(Закінчення зі стор. 1)

— поборете!", „КПСС — злочинна організація!" „Незалежній Україні — незалежну армію!", „Відновим Українську Автокефальну Православну Церкву!"

Мітинґ ухвалив звернення до першої сесії Верховної Ради УССР з такими вимогами: припинити дію конституції СССР на території України; вивести Україну зі складу СССР; встановити багатопартійну систему; створити національну армію; ліквідувати парткоми у підприємствах та в установах, учбових закладах тощо; визнати діяльність ОУН-УПА визвольною боротьбою проти окупації; засудити втручання президента СССР у внутрішні справи Литовської Республіки; запровадження суду присяжних та незалежности суду від центру.

Учасники мітинґу також ухвалили звернення до обласної влади з вимогою відновити економічні стосунки з незалежною Литовською Республікою, припинених під тиском Москви та маріонеткового уряду в Києві. Після закінчення мітинґу колона демонстрантів пройшла центральними вулицями під блакитно-жовтими та червоно-чорними прапорами до будинку Обкому КПУ та КҐБ, скандуючи: „Геть КПУ!", „Вимагаємо розпуску КҐБ!"

Це вже не перший багатолюдний мітинґ у Вінниці. Так 26-го квітня вінничани масово відзначили четверту річницю катастрофи на Чорнобильській АЕС, коли 5,000 людей з десятками блакитно-жовтих прапорів та кількома червоно-чорними вийшли на вулиці міста з гаслами: „Рятуймо Матір-Україну!", „Ганьба КПСС!", до них приєдналися нові й нові колони, і незабаром демонстрація уже нараховувала до 20,000 людей, які рушили центральними вулицями з національною символікою, несучи попереду хрест з терновим вінком. Біля 8-ої години вечора демонстранти з тисячами запалених свічок у руках, пройшли повз будинок Обкому КПУ та КҐБ, скандуючи: „Геть КҐБ!", „Ганьба КПСС!"

ВІДЗНАЧАЮЧИ ПЕРШУ річницю жертв продемократичного руху на площі Тіананьмен, президент Джордж Буш у понеділок, 4-го червня, висловив своє невдоволення, що до сьогодні Китай не зробив жодних заходів, щодо питання людських прав в цій країні. У своїй заяві з цього приводу, в дуже обережно побудованих реченнях, президент Буш висловив надію, що в майбутньому уряд Китаю візьме собі приклад з країн Східньої Европи та Центральної Америки.

ВИСТУПАЮЧИ ПЕРЕД членами свого кабінету в понеділок, 4-го червня, президент Джордж Буш підкреслив важливість та успіх зустрічі на вершинах: „Я дуже задоволений вислідами зустрічі та думаю, що реакція американського народу досить виразна". Президент повідомив про те, що в неділю ввечорі він обговорював результати зустрічі телефонічно з західньонімецьким канцлером Гельмутом Колем, прем'єр-міністром Великобританії Марґарет Тачер та колишнім президентом ЗСА Роналдом Реґеном, який теж зустрівся з президентом М. Ґорбачовим. Дж. Буш зазначив, що „настрій у союзників добрий, тепер треба тільки почекати на реакцію світової громадськости". Рішення Дж. Буша підписати торговельний совєтсько-американський договір, не досягнувши від Ґорбачова уступок в питанні Литви, викликало велике обурення багатьох членів як Демократичної, так і Республіканської партій ЗСА. Особливу протидію викликав цей договір в Конґресі. Сенатор Альфонс Д'Амато виступив проти надання Москві статусу сприяння в торгівлі: „Ми не повинні їм допомагати вибратися з ями".

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
мого Дорогого і Невіджалуваного ДРУГА

сл. п.

Юліяна Іваськевича

який помер 6-го травня 1990 р. в місті Ст. Пітерсбург, Фл.

буде відправлена

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

у четвер, 14-го червня 1990 р. о год. 7-ій рано в церкві св. Юра в Ню Йорку

За спокій душі Покійного просить про молитви
односельчанин МИХАЙЛО ФУРДА з Родиною

ПОДЯКА

З волі Всевишнього 15-го жовтня 1989 року відійшов у Вічність

наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ І КУЗЕН

бл. п. д-р мед.

МИРОН-ХАРИТОН ІВАНИЦЬКИЙ

нар. у Войнилові, повіт Калуш

Цією дорогою складаємо спізнену, але сердечну подяку нашим Друзям і Знайомим, які вшанували пам'ять нашого Незабутнього Мужа, Батька, Брата і Кузена, взяли участь в похоронних відправах і в болючий час виявили щирі співчуття і підтримку.

Дякуємо о. митратові М. Бутринському за уділення Св. Причастя в шпиталі. Отцям М. Івахову, Панчукові і Андрієві Шаґалі за відслуження Панахиди-Парастасу у похоронному заведенні Музика і Син, в соборі свв. Володимира і Ольги та на цвинтарі св. Миколая. Сердечно дякуємо о. дияконові М. Орищукові за так гарний спів разом із іншими присутніми.

Дякуємо д-рові Мирославові Харкевичеві за прощальне слово в похоронному заведенні. Дякуємо лікарям, які взяли участь в Панахиді і в похороні.

Ми дуже вдячні д-рові Романові Сосенкові та д-рові П. Демусові за майже щоденні відвідини Хворого під час Його перебування в шпиталі, за їх поради в часі довгої недуги Покійного, як рівнож їх дружинам. Сердечна подяка Галі Сосенко, що була на кожний поклик аж до полагодження в похоронному заведенні. Нехай Всевишній всіх винагородить своїми ласками.

Складаємо сердешну подяку Богданові Кашубові за полагодження під час похорону. Дякуємо о. Андрієві Шаґалі за Панахиду на цвинтарі і при запечатанні гробу, як рівнож за слова розради для нас всіх в часі тризни. Сердечна подяка проф. Антоновичеві за спомин про часті розмови на різні теми під час їх зустрічей в Чикаґо. Всім нашим знайомим за надіслані квіти, вінки та співчуття, щире спасибі.

Щира подяка за всі Служби Божі за душу Покійного. Велика подяка всім тим, що склали свої пожертви на добродійні цілі в пам'ять Покійного.

Сердечна подяка о. митратові Матвієві Берковиц з церкви Входу в Храм Пресвятої Богородиці в Норт Порт, Фл., за відслуження Святої Літургії і Панахиди в сороковий день відходу у Вічність М. Іваницького. Дякуємо всім парафіянам і знайомим в Норт Порт, Фл., що взяли участь та в часі тризни в сороковий день зложили пожертви в пам'ять Покійного на будову нової церкви тут в Норт Порті.

Нехай Всевишній нагородить Вас всіх за Ваші добрі серця.

Залишені у глибокому смутку:

дружина — СТЕФАНІЯ
сини — ПАВЛО, ЮРКО, АНДРІЙ І ПЕТРО
брат — РОМАН з дружиною ЛЄНОЮ
сестри — АННА І СОФІЯ в Польщі
кузинка — СТЕФА МЕШ з дітьми
та ближча і дальша Родина в Америці й Україні

Квіти від: Осередку СУМА ім. Павлушкова, Орест і Анна Дейчаківські, Спортове Товариство „Леви", родина Яворських, Ірена і Юрій Ґалецкі, Марґарета, Ірена і Джено Маєрики, д-р Андрій Кухарчук.

На Святі Літургії: Йосиф і Олена Пантелюк, Т. і М. Венгриновичі, родина К. Бени, д-р М. Іванців, д-р П. і Д. Пундії, д-р В. Целевич, Я. Косякевич, М. Стефанишин, А. і Ст. Барнеси, Н. і Д. Краєвські, В. О. Мельничин, В. і М. Мерещаки, Н. Більчинська, Ґ. Рубчак, А. Шубак, О. Ст. Олійники, Е. Реннер, М. і М. Стебницкі.

На біженців з Польщі: д-р П. Т. Демуси 100 дол., д-р Р. Г. Сосенки 50 дол., родина Стебельські 50 дол., Ґ. І. Ґалецкі 50 дол., Ст. Іваницька 100 дол., д-р Л. Мурский 25 дол., А. Т. Вроварі 25 дол., д-р А. Т. Фаріони 25 дол., П. Семків 20 дол., А. Заяць 20 дол., Н. Крук 20 дол., З. Косакевич 20 дол., родина Лутвум 15 дол., С. Кавка 10 дол., д-р Р. Мацюрак 10 дол., д-р М. О. Харкевичі 10 дол., Р. і Л. Іваницькі 100 дол.
На собор свв. Володимира й Ольги в Чикаґо: д-р Р. П. Смики 100 дол.

На церкву Входу в Храм Пресвятої Богородиці в Норт Порт, Фл.: А. Р. Маряні 50 дол., Р. Г. Поритки 25 дол., д-р П. М. Сениці 20 дол., Р. П. Романишини 20 дол., Я. О. Дужі 20 дол., О. М. Граби 10 дол., Ст. А. Качмарські 25 дол., Я. І. Костишини 20 дол., М. З. Ференци 20 дол., М. М. Ціко 20 дол., О. Пантелюк 20 дол., О. Й. Пантелюки 20 дол., С. М. Чорнії 20 дол., Гільде Амашберґ 20 дол., М. Ст. Павлічки 10 дол., В. А. Самофали 20 дол., Ґ. Г. Каспері 3 дол., О. Г. Білоголовські 20 дол., о. митр. М. Берко 6 дол., М. В. Тисовський 10 дол., Р. П. Іваницькі 116 дол.

Ще раз перепрошуємо за так спізнену подяку! Нехай Всевишній винагородить Вас всіх своїми ласками.

„Квітка" — новий український фестиваль

У Канаді народився ще один український фестиваль, під назвою „Квітка", який минулого року відбувся в днях від 30-го червня до 20-го липня на одумівській відпочинковій оселі „Україна", біля міста Лондону, Онт.

Протягом трьох днів на оселі лунала українська пісня, музика, відбулися зустрічі земляків, забави, розваги для дітей, традиційний ярмарок та виступи вокальних і танцювальних ансамблів та солістів.

Як на перший раз, український фестиваль „Квітка" виявився надзвичайно успішним.

На прекрасну оселю „Україна" з'їхалися учасники з багатьох міст Америки й Канади на свято української культури. Очевидно, були гості теж з інших країн, та головно, з України.

Надзвичайно багатим був ярмарок, тобто кіоски під відкритим небом, але з дахом над головою. В тих кіосках продавали різні мистецькі твори: — касетки, платівки, вишиті сорочки і блюзки, ювелірні вироби, картини, книжки, сувеніри.

Великим атракціоном на фестивалі була дитяча олімпіяда для дітей від 4-ох до 12-ти років. Цікаво було спостерігати, з яким завзяттям діти добігали до фінішу. Після змагань, на концерті, чемпіони отримали гарні нагороди, а всі юні учасники олімпіяди отримали спеціяльні відзнаки.

Для молоді у програмі фестивалю відбулося три забави, а для загальної публіки — три концерти, якими всі присутні були надзвичайно захоплені. Інакше і не могло бути, бо участь у концерті взяли найкращі мистецькі сили: тріо „Троянда"; квартет „Лілея"; солістка Уляна Перфецька, яка співає в стилі Софії Ротару; дві оркестри: „Соловей" з Торонто та „Акула" із Чикаґо; три танцювальні ансамблі: „Веснянка" з Торонто, під мистецьким керівництвом Миколи Балецького, ансамбль „Соняшник" із міста Чатам та Ансамбль Юних Танцюристів з Лондону. Найважнішим атракціоном на фестивалі „Квітка" було тріо „Золоті Ключі", до складу якого увійшли: Ніна Матвієнко, народня артистка України і лавреатки Нагороди імени Тараса Шевченка, Марії Миколайчук та Валентини Ковальської з Києва.

Цьогорічний український фестиваль „Квітка" відбудеться на одумівській оселі „Україна" біля Лондону в днях від 29-го червня до 1-го липня. За дальшими інформаціями просимо звертатися на число телефону: (416) 576-9779.

О. Харченко

Участь УА Ветеранів в Дні Вдячности

Під час церемонії (зліва) д-р Тарас Гнатчук, Василь Мацьків, асемблімен Д. Р. Кульчицький, командир Стефан Віхар і Володимир Захарій.

(Світлив Йосиф Ельник)

Відділ мишиґенських Ветеранів чужоземних воєн (МВЧВ) і їхній Допоміжний жіночий відділ влаштували 28-го березня ц.р. в столиці Мишиґену Ленсінґу День Вдячности законодавцям. До участи в цьому святі була запрошена Станиця 101 Українсько-Американських Ветеранів (УАВ) в Дітройті, а з інших етнічних громад ветерани жидівського і польського походження. Від нашої Станиці поїхали командир Стефан Віхар і члени управи: д-р Тарас Гнатчук, Йосиф Ельник, Володимир Захарій, і Василь Мацьків. А ще один наш член Нікола Лапаєнко, командир мишиґенських ветеранів підстаршин, був представником їхньої делеґації.

Святочна програма почалася апелем з прапорами в 10-ій год. вранці перед Законодавчим домом. Апель включив привіти від відпоручника губернатора Джеймса Бленшарда, відпоручників кількох конґресменів з Мишиґену та деяких членів законодавчих палат. О 12-ій год. почалося прийняття з мистецькою частиною. Нашій делеґації приділили стіл по середині першого ряду напроти стола президії. Командир МВЧВ Джек Стевенс привітав нашу делеґацію і представив кожного з нас.

Треба зазначити, що Д. Роман Кульчицький, представник українського походження до Палати Репрезентантів з 25-го дистрикту Мишиґену, дуже щиро прийняв нас. (Його батько Богдан Кульчицький є членом УАВ). По апелю представник Кульчицький гостив нас у своїй канцелярії, а під час полуденку звеличав наш стіл своєю присутністю. Після закінчення програми він запросив нашу групу на пополудневу сесію Палати, де представив офіційно як членів УАВ.

На закінчення можна ствердити з приємністю і гордістю, що наша участь в Дні Вдячности — це ще один приклад наших зусиль ознайомити американське суспільство, а спеціяльно їхніх політичних діячів, з українською тематикою. Наприклад, учасники свята часто звертали увагу на нашу емблему (з тризубом) на шапках, що давало нам нагоду інформувати їх про українську етнічну групу в ЗСА та про сучасний стан на Україні.

Д-р Тарас Гнатчук

„Воля..."

(Закінчення зі стор. 2)

це навіть такими словами: „Совєтський Союз не може собі дозволити на відпущення України з свого складу".

Ці твердження безправні, а моральні і в найвищому ступені, антидемократичні. Читаємо їх і дивуємося: а де ж основа основ при розв'язці усіх конфліктів ситуацій, яка каже: нехай вислуханою буде й друга сторона!

І саме заговорити в імені тієї „другої сторони" є першочерговим завданням українсько-американської громади. А тих, хто легкою рукою кидає на газетний папір свій присуд на долю мільйонів, треба пригадати слова записані світлими літерами в історії Америки: „Give me liberty or give me death!".

Василь Витвицький
Ґлен Спей, Н.Й.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

У десятиліття смерти бл. п. В. Ценко

Незабутньою залишиться серед української громади, а зокрема серед нашого організованого жіноцтва, постать Володимири з Гардецьких Ценко, яка відійшла від нас передчасно, на 57-му році діяльного трудолюбного життя.

Ми, із СФУЖОвського кола, називали її з любов'ю Влодею. Ми знали її багатогранні таланти і властовості і дуже її цінили.

Володимиру Ценко можна назвати вродженою журналісткою, тому що мала вона талант до писання добре умотивованих, основаних на відповідному джерельному матеріялі статтей, чим вона внесла багато цінного і потрібного, головне в працю жіночих організацій у різних країнах світу. Цей талант вона, правдоподібно, успадкувала від своєї славної матері, діячки і журналістки Кекилії Ґардецької з Волянських. При тому Володимира вміла розвивати іскру свого таланту працею над собою, читанням широкої літератури.

Варто б нам в її десятиліття пригадати в короткій формі її життєвий шлях та її громадську ролю в житті української громади. Володимира прийшла на світ в домі дідів „Волянських на плебанії" у священичому домі о. Олексія Волянського, в славній Криворівні на Гуцульщині в 1923 році, де тоді перебувала бл. п. її мати Кекилія, донька пароха Криворівні.

Немов серпанком давнини покритий був спогад Володимири, коли в дружній розмові згадувала давню плебанію, як райський куточок серед старих шумливих і запашних лісів на узбіччях маєстатичних Карпат: простора, світлиця, старинні ікони, велика цінна бібліотека о. Олесія і часті гості, не раз здалека, та привітність і щира гостинність господарів цього осередку, сповненого культурних надбань. Але це хором плебанії, у яких гостили такі велетні рідної культури, як Іван Франко, Володимир Гнатюк, Ольга Кобилянська, Михайло Грушевський, Осип Маковей, Леся Українка, Василь Стефаник, Михайло Коцюбинський (там написав „Тіні забутих предків") та інші діячі нашої літератури та культури (деякі мали власні доми). У недільний ранок ішли з о. парохом до старинної церковці, де Іван Франко залюбки з гуцулами співав на крилосі. Давні минулі часи, та були вони пілложям — тією культурною атмосферою, що стало основою виховання, а згодом кристалізації характеру молодої Володимири.

Бл. п. Володимира Ценко

Училася вона в гімназії та у Педагогічному інституті в Станиславові, а гімназійну матуру здала в 1941 році в Коломиї. Згодом вступила до львівського університету, на факультет словянської філології та україністики, але війна перервала дальші студії. В 1942 році Володимира працювала в Допомоговому комітеті в Коломиї, одружилася з мгром прав Миколою Ценком, тоді керманичем Організаційного Відділу УКК у Львові. Відтак виїхала до Львова, де продовжувала свою суспільну працю, бо ще в Коломийщині допомагала С. Кесілевській в жіночій організації та займалась допомогою (головно збиранням харчів) для політичних в'язнів, а у Львові почала працю в жіночій Секції при Крайовому комітеті разом з С. Свєнціцькою під проводом п-ні Заяківської, а коли 3-го січня 1944 році народився син Олексій, то вже у березні треба було виїжджати через Криницю, Словаччину, Штрасгоф, Відень, Лібен, а відтак через Дрезден, пережили страшне бомбардування, та до Байройту, де зорганізовано великий табір (понад 2,200 мешканців) її муж був головою, а вона включилась у працю ОУЖ в Німеччині. Відтак переїхала до табору в Цуфенгавзені, а звідтам в 1949 році до ЗСА до Філядельфії. Тут вона негайно вступила до 20-го Відділу СУА (хоч невеликого, але активного), де займала різні пости, а головно культурної референтки, май же до кінця життя.

Відзначалася Володимира глибокою побожністю і вже від 1953 року стала Марійською дружинницею, а від 1961 року стала заступницею голови Окружної Ради СУА. 1962 року почала працювати в Управі СФУЖО, як видавнича референтка, а згодом секретаркою Фінансової комісії СФУЖО. Покійна Володимира була діяльною учасницею з'їздів і конґресів Федерації та була секретаркою Управи СФУЖО до 1972 року. Стало була співробітницею часописів, журналів, а головно „Українки у світі".

При всій громадській праці знайшла час і енергію закінчити студії фінансово-бізнесової ділянки, обезпечень, та разом зі своїм мужем провадила підприємство продажу нерухомостей, а рівночасно робила додаткові зізнання. Для вшанування її пам'яті муж створив фундації для різних допомогових цілей та для „збереження української молоді у діяспорі"... Мала покійна велике замилування до української літератури та мистецтва, тож господа подружжя Ценків у Філядельфії мала багату бібліотеку та ряд цінних картин-ориґіналів наших мистців.

Останні роки, хоч знеможена недугою серця, була далі активною, зокрема в заснованій нею Марійській Дружині при церкві Христа Царя-Храмі Зарваницької Матері Божої. Володимира і Микола Ценки мали сина Олексія, доктора аеронавтичних наук, який має гарну українську родину. При всіх заслугах і досягненнях покійної Володимири домінувала її справді християнська доброта, глибина духовних вартостей, які визнавала, та, врешті, любов, якою промінювала своє оточення. Ще однією властивістю, як жінки, була її краса і принадливість, що поруч з лагідною наставою до оточення притягало до неї близьких і дальших її друзів і знайомих. Нехай цих кілька спостережень будуть квіткою на її могилу на цинтарі на Факс Чейзі, на якій є напис: „Ціллю її життя було добро творити", що стало основою сталої фундації, утвореної її мужем Миколою Ценком.

Д-р Наталія Пазуняк

Розповідь...

(Закінчення зі стор. 2)

Заходом, дістала історичну нагоду зутрітися з материком разом з ним кувати спільну долю. Вона була і є свідома того, що має вкласти свою пайку в українське ціле.

Наші відвідини України, зокрема Львова, дають нам нагоду чи радше накладають на нас обов'язок перевести аналізу й оцінку цього об'єднання і зв'язані з ним наші погляди й повинності, щось наче наші національні реколекції.

Ми покинули західні українські землі знеможені польською агресією та віроломством, загрожені новою, ще важчою перспективою повного поневолення, денаціоналізації та то й фізичного знищення, чи повільної смерти в підбіганових таборах. Згодом ми могли відвідати Україну, але без певности, щодо повороту з неї.

Пройшло 46 років й ми стали перед новою дійсністю. Ось поїхали до Львова й ствердили, що в міжчасі галичани стали частиною цілости народу й разом з ним творять нову дійсність, нові національні цінноці у поході до своєї духової й політичної суверенности. У Львові ми застали на науковому полі півтора тисячі українських науковців, 700 з яких протягом тижнів стали членами відродження НТШ. Вони й заплянували на наших очах під час з'їзду широкі, далекойдучі пляни наукової й організаційної праці. Відважні пляни, імпозантні пляни. 103 члени Ради Товариства висококваліфіковані академіки й професори вже при своїх станках, вони виконують і напевно виконають щойно схвалені пляни. Яка імпонуюча картина. Чи можемо стояти осторонь й не включитися в цю роботу? Не допомогти їй?

Можна думати, що відокремлення Галичини й сумежних частин нашої території від материка, якщо й мало чи могло мати деякі користі зокрема зовнішньо-політичного значення, не було корисним для неї і всієї України. Що щойно соборність дала галичанам почуття єдности й сили 52-мільйонової нації, поширила їхні горизонти й амбіції дорівняти світові. У зустрічі з львів'янами ми це відчули і в цьому добачаємо їхню нову ролю у всеукраїнських змаганнях і нову неоцінену користь для цілого українського материка. Якщо зі сепарації нашої вужчої батьківщини була яка користь, то її без сумніву перевищують, як, це виявляє наша сучасна дійсність, серйозні неґативи.

Це і є моє головне спостереження після поїздки до Львова, вагоме спостереження. Дозвольте на ньому й закінчити мою львівську розповідь й на повні груди гукнути нашій громаді поза Україною: відвідуймо Україну і вростаймо в неї, бо тільки так — за поетом — „вічні ми будемо з нею!"

Кінець.

Про вибори в Чикаґо

У вістях Конґресу ЗСА, поміщених у „Конґресовому Квартальнику", недавно обговорювалось питання надходячих виборів. Коли говориться про 11-ту округу в Іллиной, яка включає північнозахіднє Чикаґо та передмістя, біля летовища О'Гар, то автори передбачають загрозу зі сторони республіканців демократичному конґресменові та давньому і виробленому ветеранові політичної гри Франкові Аннунціо. Ще цікавішим є тем що цією загрозою для демократчиного конґресмена зі сторони республіканців на думку політичних аналітиків є наш земляк, стейтовий сенатор з Іллиной Володимир Дудич.

У статті сказано, що В. Дудич є дуже популярним кандидатом серед етнічних меншостей зокрема слов'янських, бо порушує питання, котрі є близькі цій відносно консервативній групі. Це в першу чергу обурення з приводу зневаги американського прапора та закони пов'язані з цією справою, а зараз після того йде справа близька кожному виборцеві про настоювання В. Дудича на зниженні податків нерухомостей. Важливим на думку авторів є також і те, що В. Дудич може проти Ф. Аннунціо висунути не надто популярну справу допущення до краху багатьох щадничо-позичкових інституцій. Бо конґресмен Ф. Аннунціо пов'язаний з цією справою, як член Банкової комісії та предсідник підкомісії Фінансових інституцій в Палаті Репрезентантів та міг мати деякий вплив на ті справи. Вправді автори не говорять про те, що молодий республіканський політик за першою спробою подолає демократичного політичного ветерана, але все ж таки вбачають в особі В. Дудича загрозу для демократичного конґресмена.